

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Młodych Ukrainistów i Badaczy Słowiańszczyzny Wschodniej (Warszawa, 31 maja 2017)

Dnia 31 maja 2017 na Wydziale Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się coroczna Międzynarodowa Konferencja Młodych Ukrainistów i Badaczy Słowiańszczyzny Wschodniej organizowana przez Katedrę Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytut Filologii Przykarpackiego Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankiwsku. To coroczne, pełne inspiracji spotkanie młodych naukowców, które służy w głównej mierze wymianie doświadczeń naukowych, ale również nawiązywaniu kontaktów międzyuczelnianych.

Tematem tegorocznej konferencji była szeroko pojęta problematyka związana z ukrainistyką oraz słowiańszczyzną wschodnią. W referatach wygłaszanych w języku polskim, ukraińskim i rosyjskim poruszano zagadnienia z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz kulturoznawstwa. Występowali prelegenci z zagranicy (Ukraina) oraz z Polski.

Podczas konferencji młodzi naukowcy (wykładowcy, doktoranci i studenci) zaprezentowali najnowsze wyniki swoich badań, a ich wystąpieniom przysłuchiwało się szerokie grono osób zainteresowanych ukrainistyką i słowiańszczyzną wschodnią. Poruszano bardzo szerokie spektrum zagadnień z zakresu języków, literatury i kultury ukraińskiej oraz wschodniosłowiańskiej, dlatego też obrady zostały podzielone na trzy sekcje – językoznawczą, literaturoznawczą i kulturoznawczą.

Konferencję w imieniu całego Komitetu Organizacyjnego otworzyła Kierownik Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego dr hab. Irena Mytnik, dr hab. Iryna Kononenko oraz dr Marta Zambrzycka, które serdecznie przywitały wszystkich przybyłych i życzyły owocnych obrad, ciekawych naukowych doznań i mile spędzonego czasu.

Podkreśliły w swoich przemówieniach inauguracyjnych wielką wagę badań i odkryć naukowych, którymi na corocznych spotkaniach w Katedrze Ukrainistyki już od wielu lat dzielą się wzajemnie młodzi naukowcy. Wyraziły również głęboką radość z nieustającego zainteresowania udziałem w konferencji wśród młodych ludzi, którzy z roku na rok w swoich badaniach naukowych podejmują coraz szersze spektrum zagadnień językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych. Następnie rozpoczęły się obrady sekcyjne konferencji.

Podczas sekcji językoznawczej, której moderatorkami były mgr Magdalena Jeż (doktorantka Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego) oraz Agata Gruszka (studentka Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego) omawiano między innymi kwestie związane z terminologią (medyczną, prawną, mitologiczną), semantyką, onomastyką, a także frazeologią i językowym obrazem świata.

Jako pierwsza wystąpiła Marianna Barczuk z referatem: *Współczesna ukraińska i polska terminologia medyczna – specyfika tłumaczenia*. W swoim wystąpieniu prelegentka przedstawiła główne teoretyczne problemy i błędy w tłumaczeniu polskich i ukraińskich tekstów medycznych oraz zilustrowała to przykładami opartymi na własnym doświadczeniu. Podkreśliła, że ogromnym problemem na obecnym etapie badań terminoznawczych i translatorskich jest niemal całkowity brak prac naukowych, zwłaszcza leksykograficznych, w których zagadnienie polskiej i ukraińskiej terminologii medycznej byłoby podejmowane w aspekcie porównawczym.

Kolejną prelegentką była Oksana Borys, która wygłosiła referat na temat: *Лінгвістичні проблеми в українській сучасній медичній термінології*. Prelegentka przedstawiła główne przyczyny występowania synonimów w terminologii medycyny, zaprezentowała ich klasyfikacje ze względu na różne kryteria i podała przykłady par synonimicznych. Oba wystąpienia dotyczące ukraińskiej i polskiej terminologii medycznej wywołały żywą dyskusję uczestników konferencji.

Jako trzecia głos zabrała Marietta Łuczak, która wystąpiła z referatem na temat: *Pieśń lasu Łesi Ukrainki. Aspekt językoznawczy*, w którym przedstawiła główne nazwy oraz scharakteryzowała różne typy demonów i bogów, a także najbardziej znane stwory wodne oraz leśne występujące w utworze Łesi Ukrainki „Pieśń lasu”.

Następnie wszyscy zebrani mogli wysłuchać wystąpień: Michała Szachmata – na temat: *Загублі назви осад Підкарпатського воєводства, які походять від назв дерев*; Chrystyny Monastyrskiej – na temat: *Семантичні функції алегорем у структурі художнього тексту (на матеріалі української мови з англійськими паралелями)*; Marjany Kowbaniuk – na temat: *Репрезентація вторинного дієприслівникового й герундійного предикатів на часових осях*; Lidii Symbalista – na temat: *Пасив і результатив в українській мові (з німецькими паралелями)*, po czym moderatorki podziękowały wszystkim dotychczasowym prelegentom za ich wystąpienia i zaprosiły wszystkich zebranych na przerwę kawową.

Po przerwie wznowiono obrady konferencji. Jako pierwszy w sekcji językoznawczej wystąpił Ołeksij Worobec, który w swoim referacie pt.: *Функційні поширювачі речення: теоретичні засади* zaprezentował główne zasady teoretyczne

zastosowania funkcyjnych elementów uzupełniających zdania we współczesnym języku ukraińskim.

W dalszej części obrad sekcji językoznawczej głos zabrała Magdalena Jeż, która wygłosiła referat pt.: *Polska i ukraińska terminologia prawa cywilnego – charakterystyka morfologiczna*. Prelegentka przedstawiła rezultaty swojego badania konfrontatywnego polskiej i ukraińskiej terminologii cywilnoprawnej pod kątem ich najważniejszych (wspólnych i odmiennych) cech morfologicznych.

Kolejną prelegentką była Alina Zawada, która w swoim wystąpieniu *Językowy obraz wilka w ukraińskich porzekadłach ludowych* przybliżyła wszystkim zebranym językowy obraz, jaki w ukraińskich przysłowiach i porzekadłach jest przypisywany wilkowi.

Następnie głos zabrała Agata Karaśkiewicz, która w swoim referacie *Język migowy na Ukrainie* przedstawiła główne kwestie związane z funkcjonowaniem języka migowego na Ukrainie oraz na przykładach pokazała podstawowe różnice pomiędzy polskim, ukraińskim i rosyjskich językiem migowym.

Jako ostatnia w sekcji językoznawczej wystąpiła Agata Gruszka, której wystąpienie *Frazeologizmy jako językowe formy purystyczne* zostało opracowane na materiale frazeologicznym słownika „Мова – не калька”¹ i dotyczyło puryzmu we współczesnym języku ukraińskim.

Na zakończenie sekcji językoznawczej odbyła się żywa dyskusja, podczas której zadawano pytania prelegentom i dyskutowano na różne tematy dotyczące współczesnego języka ukraińskiego. Następnie moderatorzy podziękowały prelegentom za ich wystąpienia oraz wszystkim obecnym za owocną dyskusję, która się wywiązała. Wyraziły szczerą radość ze spotkania, które pozwoliło młodym naukowcom podzielić się rezultatami swoich badań i zapoznać się z osiągnięciami kolegów. Różnorodność tematów wystąpień z całą pewnością sprawiły, że każdy z uczestników dowiedział się czegoś nowego.

Równolegle z sekcją językoznawczą odbyła się sekcja kulturoznawcza, moderowana przez studentkę katedry Ukrainistyki i absolwentkę Instytutu Etnologii i Antropologii Kultury Aleksandrę Walczak i dr Martę Zambrzycką. Prelegenci z różnych polskich, ukraińskich a także czeskich ośrodków naukowych wygłosili referaty dotyczące politologicznych, kulturowych i historycznych aspektów ukrainoznawstwa. Obecni na sali mieli też możliwość wysłuchać rosyjskojęzycznego referatu Emila Chróła na temat nowego dramatu rosyjskiego.

Jako pierwsi w sekcji wystąpili Andrij Mahometa oraz Justyna Zynek, z referatami dotyczącymi Huculszczyzny. Pierwszy prelegent, Andrij Mahometa, poruszył kwestię odradzania się pamięci o UPA na terenach Huculszczyzny. Przedstawił formy upamiętniania Ukraińskiej Powstańczej Armii oraz dokonał analizy zjawiska rekonstrukcji pamięci. Justyna Zynek z Uniwersytetu Warszawskiego opowiedziała

¹ І. Зубрицька, Т. Береза, Ю. Зелений, *Мова – не калька: словник української мови*, Львів 2015.

sluchaczom o działalności Kosyliwców, na przykładzie której przedstawiła szerszy problem relacji międzywyznaniowych w obliczu przemian ustrojowych w Ukrainie. Kolejną prelegentką była studentka katedry Ukrainistyki, Julia Dębska z referatem dotyczącym polityki zagranicznej RP wobec Ukrainy. Prelegentka dokonała przeglądu relacji polsko-ukraińskich w dziedzinach kultury, polityki, życia społecznego i gospodarczego.

Burzliwą dyskusję wywołał kontrowersyjny, acz niezwykle ciekawy referat gościa z Pilzna, Pana Ołeksy Martinca, dotyczący wprowadzenia alfabetu łacińskiego jako propozycji derusyfikacji ukraińskiego obszaru językowo-kulturowego. Kolejny prelegent, Denys Kustenka opowiedział natomiast o stosunku Ukraińców do symboli radzieckiej przeszłości.

Kolejne trzy referaty wygłosiły studentki Katedry Ukrainistyki: Katarzyna Reszczyńska, Magdalena Kotowska oraz Aleksandra Walczak. Te ciekawe i barwne referaty dotyczyły kolejno: twórczości malarskiej naiwnej Marii Pryjmaczenko, funkcjonowania, symboliki i zastosowania lalki motanki w ukraińskiej kulturze współczesnej oraz muzykantów-samouków z Huculszczyzny. Sekcję zakończyła Iwanna Kyljuszczuk z bardzo interesującym referatem dotyczącym roli Związku Radzieckiego w polityce historycznej Rosji w XXI w.

Po przerwie słuchacze zebrali się ponownie, aby wysłuchać wystąpień z dziedziny literaturoznawstwa. Sekcję otworzyli studenci Katedry Ukrainistyki. Adam Jaszczuk wystąpił z referatem porównującym teksty ukraińskie i portugalskie na przykładzie powieści Ołeksandra Irwańca i Jose Saramago. Tematem referatu było porównanie funkcji, roli i obrazowania choroby we współczesnych dystopiach. Anna Spodymek natomiast przedstawiła analizę powieści Walerija Szewczuka *Spowiedź* w kontekście znanej z rosyjskiego literaturoznawstwa koncepcji rozdwojenia bohatera. Kolejna prelegentka, Aniela Radecka z Uniwersytetu Wrocławskiego wygłosiła interesujący referat o ukraińskiej prozie kobiecej w świetle badań postkolonialnych. Bardzo ciekawy był też referat Natalii Tkaczyk, która opowiedziała o powieści Sofii Andruchowycz *Felix Austria*. Kolejne prelegentki to Daryna Popil z Krakowa oraz Uliana Sharpe z Warszawy. Ich wystąpienia dotyczyły relacji między historią i fikcją oraz kategorii geopoetyki w literackiej przestrzeni wielokulturowej. Sekcję zakończyła Oksana Puchońska referatem odnośnie do kwestii wojny i pamięci w kontekście literackiego przepracowania traumy.

Po zakończeniu posiedzeń wszystkich sekcji odbyło się uroczyste zamknięcie Międzynarodowej Konferencji Młodych Ukrainistów i Badaczy Słowiańszczyzny Wschodniej, którego dokonała dr Marta Zambrzycka. Pogratulowała owocnych obrad i krótko podsumowała zakres tematyczny wygłaszanych referatów, w których poruszano bardzo szerokie spektrum zagadnień związanych z językiem, literaturą i kulturą Ukrainy oraz innych krajów wschodniosłowiańskich. Podziękowała zebranim gościom zagranicznym i polskim oraz pracownikom i studentom Katedry Ukrainistyki, których zaangażowanie i starania przyczyniły się do organizacji tego spotkania naukowego. Wyraziła

również szczerą nadzieję na dalszą owocną współpracę i życzyła wszystkim uczestnikom kolejnych sukcesów naukowych. Zaprosiła również na Konferencję Młodych Ukrainistów i Badaczy Słowiańszczyzny Wschodniej, która, zgodnie z tradycją, odbędzie się w przyszłym roku.

Magdalena JEŻ
Marta ZAMBRZYCKA

zgłoszenie sprawozdania: 30.06.2017 r.
przyjęcie sprawozdania do druku: 10.01.2018 r.